

Riedsútstel

Ried	: 20 april 2023
Agindapunt	: 6
Status	: Opiniërend
Program	: Programma 1 – Veiligheid
Eardere behandeling	: Presentatie Iepen Poadium 13 april 2023
Portefúljuhâlder	: Dhr. L.J. Gebben
Amtner	: Mevr. S. Wijbenga
Taheakke	: 1. Concept veiligheidsbeleid Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel, "Feiligens Foarút, 2023-2026" 2. Evaluatie huidig beleid "Feiligens Yn Ferbûnens, 2019-2022"
Saak- en stiknûmer	: Z2023-00667 / S2023-03613

Underwerp

Veiligheidsbeleid Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel, 2023-2026

Koarte ynhâld

Voor u ligt de Veiligheidsnota van de gemeenten Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel 2023-2026 met de titel "Feiligens Foarút".

Wij leggen hierbij een nieuw beleidsplan voor waarin geluisterd is naar de wensen van de raad, de samenwerkingspartners in het veiligheidsdomein en de inwoners. In het veiligheidsbeleid worden de belangrijkste veiligheidsthema's benoemd die in de komende beleidsperiode met extra aandacht en inzet worden aangepakt.

Om deze taken goed weg te kunnen zetten binnen de organisatie is voldoende capaciteit noodzakelijk. We zullen daarom in dit raadsvoorstel een tweetal scenario's schetsen waarbij wij aangeven hoe en met welke capaciteit wij dit kunnen invullen.

Foech fan de ried / kolleezje

De gemeenteraad legt de kaders van het integrale veiligheidsbeleid vast in de veiligheidsnota. Het college zorgt ervoor dat dit beleid wordt uitgevoerd en stelt hiervoor de uitvoeringsplannen vast. In de uitvoeringsplannen wordt concreter ingegaan op de diverse acties die worden uitgezet om de doelstellingen te behalen binnen de beschikbare capaciteit. Het eerste uitvoeringsplan wordt ter kennisgeving aan de raden aangeleverd na vaststelling van het beleid.

Wij leggen een tweetal scenario's in relatie tot ambitie en capaciteit aan u voor, die wij u graag ter overweging meegeven. Bij de Kadernota zal dit ook nader aan u worden voorgelegd.

Scenario 1 – uitvoering met huidige capaciteit

Met de huidige capaciteit kan minimaal worden ingezet op genoemde thema's. Dit heeft te maken met de hoeveelheid werkzaamheden die nu al wordt uitgevoerd. Bij onverwachte crises worden daardoor noodgedwongen bepaalde onderwerpen, zoals ondermijning en specifieke projecten, gauw ter zijde geschoven. Bepaalde taken, zoals actualisatie BIBOB-beleid, zijn al uitbesteed, omdat er onvoldoende capaciteit is om dit zelf uit te voeren.

Scenario 2 – uitvoering met gewenste capaciteit

Om de genoemde prioriteiten goed uit te kunnen voeren, is het noodzakelijk om de formatie uit te breiden. Er is bijvoorbeeld behoefte aan een extra beleidsmedewerker veiligheid om voldoende aandacht te besteden aan ondermijning, cybercriminaliteit en polarisatie/radicalisering. Daarmee kunnen wij het gewenste ambitieniveau op een hoger niveau brengen. Wij zijn van mening dat dit ook beter aansluit bij de wensen van het nieuwe gemeentebestuur. Ook is meer behoefte aan juridische capaciteit als gevolg van de toenemende taakverschuiving van politie en landelijke overheid naar de burgemeester. Bij de Kadernota komen we terug op de gewenste uitbreiding van capaciteit. Om deze reden wordt de besluitvorming van het veiligheidsbeleid verschoven kort na het zomerreces.

(NB: onder programma 1 Veiligheid worden vaak handhavingsonderwerpen geplaatst, omdat hier geen eigen programma voor is. Bij de Kadernota worden onder programma 1 verder nog uitzettingen gevraagd op het onderdeel Toezicht en Handhaving. Dit staat los van onderhavig veiligheidsbeleid).

Taljochting

Voor het nieuwe veiligheidsbeleid hebben wij in de periode september tot en met december 2022 input verzameld om te inventariseren welke veiligheidsthema's in de gemeenten Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel spelen. Dit is gedaan op diverse manieren:

- Bijeenkomst gemeenteraden van Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel;
- Gesprekken met belangrijke ketenpartners en organisaties, zoals politie, jongerenwerk en horeca;
- Het houden van een zogenaamde "muntjesactie". Hierbij is in een aantal dorpen aan willekeurige inwoners gevraagd welke veiligheidsthema's zij belangrijk vinden en de komende beleidsperiode meer aandacht verdienen;
- Door vragenlijsten die ingevuld konden worden door inwoners.

Op 22 december 2022 is er met de gezamenlijke gemeenteraden een bijeenkomst gehouden. Tijdens deze bijeenkomst zijn de belangrijkste uitkomsten van het onderzoek besproken. Daarnaast was ruimte voor discussie en aanvulling.

Zaken die zijn benoemd tijdens de bijeenkomst zijn meegenomen en hebben deels gezorgd voor een aanpassing in de prioriteiten. Hierbij is ook gekeken naar landelijke en regionale ontwikkelingen en naar relevante cijfers. Bovendien heeft de uitkomst van de evaluatie van het afgelopen veiligheidsbeleid ook hieraan bijgedragen.

Gelet op gegevens komend uit het vooronderzoek, de landelijke en regionale trends, en uit de cijfers die beschikbaar zijn, en de bijeenkomst met de raden, zijn de volgende prioriteiten leidend in de beleidsperiode 2023-2026:

- Ondermijning
- Digitale criminaliteit (cyber)
- Maatschappelijke onrust (polarisatie)
- Verkeersveiligheid
- Sociale veiligheid

In de lokale driehoek zijn eerder in 2022 afspraken gemaakt om gezamenlijk in te zetten op de volgende thema's:

- Ondermijning;
- Digitale criminaliteit.

Deze thema's komen ook naar voren in de landelijke veiligheidsagenda en in het Regionaal Beleidsplan. Deze onderwerpen zijn ook in de vorige beleidsperiode aan de orde gekomen.

Verder werd maatschappelijke onrust (polarisatie) veel genoemd tijdens de gesprekken met partners. Dit is ook een thema dat landelijk en regionaal meer aandacht zal krijgen.

Uit de drie onderzoeksmethodes samen is de conclusie getrokken dat de volgende onderwerpen lokale prioriteit zouden moeten krijgen:

- Verkeersveiligheid;
- Drugs-/alcoholgebruik en gerelateerde problematiek.

Tijdens de bijeenkomst met de raden werd duidelijk dat er behoefte is het thema verkeersveiligheid projectmatig aan te pakken. Gezamenlijk met medewerkers Verkeer, politie en eventuele andere partners zal een plan van aanpak worden gemaakt.

Vanuit het perspectief van veiligheid zal de focus met betrekking tot "drugs-/alcoholgebruik en gerelateerde problematiek" vooral liggen op "gerelateerde problematiek". Het onderdeel "gebruik" wordt opgepakt vanuit het gezondheidsbeleid. Het onderdeel "gerelateerde problematiek" wordt onder de bredere noemer "sociale veiligheid" opgepakt. Het gaat onder andere om de effecten van deze problematiek, zoals overlast en verward gedrag. Ook jeugd valt onder dit onderwerp. Verder zal onder deze noemer ook aandacht zijn voor de zogenaamde High Impact Crimes, zoals woninginbraken.

Ook het onderwerp huiselijk geweld kwam relatief veel naar voren. Tijdens de bijeenkomst met de raden is hier ook over gesproken en zijn hier vragen over gesteld. Na overleg met de beleidsmedewerker Sociaal Domein is vastgesteld dat het van belang is dat er voldoende aandacht is en blijft voor preventie. Blijvend aandacht op scholen, onder professionals (waaronder gebiedsteammedewerkers). Daarnaast betrekken medewerkers veiligheid ook de gebiedsteams bij de huisverboden. Binnen de huidige capaciteit (binnen zowel Sociaal Domein als het veiligheidsdomein) zien we nu geen mogelijkheid om dit onderwerp meer prioriteit te geven. Overigens wordt individuele casuïstiek wel opgepakt.

Het nieuwe beleid verschilt met het huidige beleid, omdat de doelstellingen minder gericht zijn op cijfers. Trends zijn natuurlijk belangrijk om te volgen. Cijfers geven ook bepaalde trends weer. Maar door een onderwerp te prioriteren, is het mogelijk dat de cijfers juist extra afwijken, omdat er meer op wordt gecontroleerd. Dit is dus niet altijd goed te vergelijken. De politiecijfers van 2022 zijn overigens wel opgenomen in bijlage 2, zodat u een beeld heeft van de huidige problematiek in onze gemeenten.

Wat zijn de alternatieven

Het veiligheidsbeleid is geschreven met een hoger ambitieniveau, waarbij ook wordt uitgegaan van uitbreiding van capaciteit, zoals geschetst in scenario 2. Mocht u van mening zijn dat scenario 2 een te hoog ambitieniveau is, dan zijn we genooddaakt terug te vallen op scenario 1. Dit betekent dat we dan geen extra inspanningen kunnen verzetten op de onderwerpen ondermijning, cybercriminaliteit en polarisatie/ radicalisering.

Financiën

Werkbudget

Uitvoering van projecten kan (vooralsnog) binnen bestaande werkbudgetten.

Capaciteit

Wat betreft uitvoering komen we bij de Kadernota met een nadere specificatie van de beleidsmedewerker veiligheid en een jurist.

Bij de Kadernota wordt voor een aantal onderdelen gevraagd om uitbreiding van capaciteit. De afgelopen jaren is namelijk het takenpakket op het veiligheidsdomein verder uitgebreid. Dit heeft te maken met de diverse (incidentele) crises zoals COVID-19, Boerenprotesten, Oekraïne- en vluchtelingenopvang, maar ook met structurele uitbreiding van de bevoegdheden van de burgemeester. Daarnaast wordt er zowel landelijk als lokaal steeds (zie raadsprogramma) meer verwacht op thema's als ondermijning en cybercriminaliteit. Dit laat steeds minder ruimte voor ad-hoc zaken en crises, wat vervolgens weer invloed heeft op de uitvoering van werkzaamheden van de prioriteiten, zoals ook is gebleken in de afgelopen beleidsperiode. Geprioriteerde zaken blijven hierdoor liggen of worden minder opgepakt. Taken zoals ondermijning worden op dit moment minimaal opgepakt, omdat de huidige capaciteit hiervoor onvoldoende is.

Evaluatie huidig beleid

Tegelijkertijd met het concept veiligheidsbeleid 2023-2026 voor de komende periode, is ook de evaluatie van het huidige veiligheidsbeleid ter informatie toegevoegd.

Opiniërende vragen aan de raad

Voordat het vervolgtraject ingezet wordt, legt het college de volgende vragen voor aan de raad:

1. Is de raad van mening dat de wensen van de inwoners, de gemeenteraad en overige partners voldoende zijn opgenomen in het voorliggende veiligheidsbeleid?
2. Kan de raad instemmen met het veiligheidsbeleid en de daarin opgenomen prioritering en ambities (scenario 2)?

Burgum, 28 maart 2023

Het college van burgemeester en wethouders van Tytsjerksteradiel,

secretaris,

burgemeester,

mevr. H.M. van Gils

dhr. drs. L.J. Gebben